

KOMUNIKAT PRASOWY nr 47/24

Luksemburg, 14 marca 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-516/22 | Komisja/Zjednoczone Królestwo (Wyrok sądu najwyższego)

Zjednoczone Królestwo naruszyło prawo Unii wskutek wydania wyroku przez sąd najwyższy tego państwa

Postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Zjednoczonemu Królestwu w związku z ewentualnymi naruszeniami prawa Unii popełnionymi przed zakończeniem okresu przejściowego (31 grudnia 2020 r.) mogą być prowadzone w ciągu czterech lat od tej daty

W dniu 19 lutego 2020 r., czyli przed zakończeniem okresu przejściowego, sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa wydał wyrok w sprawie Micula przeciwko Rumunii¹, w którym zezwolił na wykonanie orzeczenia arbitrażowego w sprawie ICSID Ioan Micula, Viorel Micula i in. przeciwko Rumunii². W tym orzeczeniu arbitrażowym zasądzono od Rumunii na rzecz inwestorów szwedzkich odszkodowanie w wysokości około 178 mln EUR z powodu przedwczesnego uchylenia regionalnego systemu pomocy inwestycyjnej. Wyrok sądu najwyższego Zjednoczonego Królestwa został wydany, mimo że Komisja, która uznała to odszkodowanie za pomoc państwa niezgodną z prawem Unii, zakazała Rumunii jego wypłaty. Ponadto przed Trybunałem Sprawiedliwości toczył się spór dotyczący tej decyzji Komisji³.

W związku z tym wyrokiem, w lipcu 2022 r., Komisja wniosła do Trybunału skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Zjednoczonemu Królestwu. Ponieważ Zjednoczone Królestwo odmówiło przedstawienia uwag w ramach postępowania, Trybunał wydał wyrok zaoczny.

W wydanym dziś wyroku Trybunał stwierdził, że **Zjednoczone Królestwo uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy prawa Unii poprzez wydanie wyroku przez sąd najwyższy tego państwa.**

Trybunał przypomniał, że zgodnie z umową o wystąpieniu (Brexit) jest on właściwy do rozpoznawania tego rodzaju skarg w ciągu czterech lat po zakończeniu okresu przejściowego (który trwał od 1 lutego do 31 grudnia 2020 r.), jeżeli skarga zmierza do stwierdzenia, że Zjednoczone Królestwo uchybiło zobowiązaniu ciążącemu na nim na mocy prawa Unii przed zakończeniem tego okresu. Trybunał przypomniał, że obowiązek poszanowania prawa Unii przez państwa członkowskie ciąży na wszystkich władzach, w tym – w granicach ich uprawnień – na organach sądowych.

W ocenie Trybunału **sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa błędnie stwierdził, że prawo Unii** (a w szczególności przepisy dotyczące pomocy państwa) nie ma zastosowania do ciążącego na Zjednoczonym Królestwie na podstawie konwencji ICSID obowiązku wykonania orzeczenia arbitrażowego ze względu na to, że konwencja ta została zawarta przez Zjednoczone Królestwo z państwami trzecimi przed jego przystąpieniem do Unii Europejskiej⁴, w związku z czym prawo Unii **nie stoi na przeszkodzie wykonaniu tego orzeczenia arbitrażowego. Wspomniany sąd powinien był wcześniej szczegółowo zbadać, czy taki obowiązek**, mimo że dotyczy on orzeczenia stwierdzającego naruszenie przez państwo członkowskie (Rumunię) dwustronnej umowy inwestycyjnej zawartej z innym państwem członkowskim (Szwecją), **wiąże się również z prawami, na które państwa trzecie mogłyby się powoływać wobec nich.**

Nie można zgodzić się na to, aby sąd państwa członkowskiego – a tym bardziej sąd, którego orzeczenia nie podlegają

zaskarżeniu według prawa wewnętrznego – mógł przyjąć błędną wykładnię prawa Unii, której celem i skutkiem jest celowe wykluczenie stosowania całego prawa Unii. Taka wykładnia prowadzi do pominięcia zasady pierwszeństwa prawa Unii. W związku z tym **sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa poważnie naruszył porządek prawny Unii**.

Ponadto Trybunał stwierdził **naruszenie obowiązku lojalnej współpracy**. W sytuacji gdy sąd krajowy rozpoznaje sprawę, która jest już badana w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez Komisję lub w postępowaniu przed sądami Unii, ten sąd krajowy powinien zawiesić postępowanie, chyba że ryzyko kolizji między jego spodziewanym wyrokiem a prawdopodobnym aktem Komisji lub orzeczeniem sądów Unii jest znikome. Tymczasem w spornym wyroku sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa wypowiedział się w przedmiocie wykładni prawa Unii i stosowania tego prawa do wykonania orzeczenia arbitrażowego, mimo że kwestia dotycząca tej wykładni została rozstrzygnięta w drodze decyzji Komisji i była zawisła przed sądami Unii.

Co więcej, **sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa**, jako sąd krajowy, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, **powinien był zwrócić się do Trybunału** z pytaniem dotyczącym mającego zastosowanie prawa Unii w celu uniknięcia ryzyka jego błędnej wykładni, którą rzeczywiście przedstawił w spornym wyroku.

Wreszcie Trybunał stwierdził, że doszło do **naruszenia zakazu wprowadzania w życie pomocy państwa, dopóki Komisja nie wyda decyzji końcowej dotyczącej tego środka**, ponieważ w spornym wyroku nakazano Rumunii wypłatę odszkodowania inwestorom, mimo że decyzja Komisji była przedmiotem sporu przed Trybunałem.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Wyrok sądu najwyższego Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie Micula i in. przeciwko Rumunii, [\[2020\] UKSC 5](#).

² Orzeczenie arbitrażowe Międzynarodowego Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych [ICSID nr ARB/05/20](#).

³ Zobacz komunikat prasowy nr [15/22](#) dotyczący wyroku Trybunału w sprawie Komisja/European Food i in., [C-638/19 P](#). Trybunał przekazał sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania, przed którym nadal są one zawisłe.

⁴ W myśl art. 351 akapit pierwszy TFUE – w świetle jego wykładni dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości – umowa międzynarodowa może mieć pierwszeństwo przed normą prawa Unii, jeżeli spełnione są dwa warunki, a mianowicie chodzi o umowę zawartą przed wejściem w życie traktatów Unii w danym państwie członkowskim, a dane państwo trzecie wywodzi z niej prawa, których poszanowanie może ono domagać się od tego państwa członkowskiego. Państwa członkowskie nie mogą zatem powoływać się na to postanowienie, gdy w danym przypadku nie chodzi o prawa państw trzecich.